

Sygn. akt VU 3028/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku P. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania P. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 31 marca 2014 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy P. Ł. prawo do emerytury z dniem 1 marca 2014 roku.

Sygn. akt V U 3028/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił P. Ł. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu decyzji, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu z dnia 15 kwietnia 2014 roku P. Ł. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury, poprzez zaliczenie mu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 stycznia 1983 roku do 30 kwietnia 1988 roku w Kombinacie (...) w B. na stanowisku operatora betoniarni przy produkcji betonu kruszynowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca nie posiada świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres od 1 stycznia 1983 roku do 30 kwietnia 1988 roku, a w świadectwie pracy z dnia 30 listopada 1989 roku zakład wskazał, że pracował on na stanowisku ślusarza remontowego, operatora (...), majstra. Ponadto z zaświadczenia o wynagrodzeniu i zatrudnieniu wynika, że w okresie pracy w Kombinacie (...) od 22 kwietnia 1981 roku do 30 listopada 1989 roku wnioskodawca pracował na stanowisku majstra i w tym okresie od 22 kwietnia 1985 roku do 3 września 1987 roku na budowie eksportowej w NRD.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił co następuje :

Wnioskodawca P. Ł. urodzony (...), w dniu 11 marca 2014 roku złożył wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1 akt ZUS)

P. Ł. na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym 27 lat i 29 dni, w tym 11 lat, 4 miesiące i 12 dni pracy w warunkach szczególnych w okresie:

- 3 listopada 1976 roku do 21 maja 1977 roku ,

- 25 maja 1977 roku do 28 lutego 1979 roku,

- 1 grudnia 1989 roku 31 grudnia 1998 roku.

(dowód: decyzja z dnia 31 marca 2014 roku k. 7 akt ZUS, odpowiedź na odwołanie k. 3-4 akt sprawy)

W okresie od dnia 22 kwietnia 1981 roku do dnia 30 listopada 1989 roku P. Ł. był zatrudniony w Kombinacie (...) w B. – Zakład Produkcji (...) w B. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: świadectwo pracy z 30.11.1989r. – k. 11 akt kapitałowych oraz w aktach osobowych)

Zakład Produkcji (...) przy Kombinacie (...) był położony w B.. Zakład zajmował się produkcją betonu oraz prefabrykatów betonowych tj. pustaki, krawężniki, płyty stropowe i drogowe.

Wnioskodawca w początkowym okresie tj. od 22 kwietnia 1981r. do 31 grudnia 1982 roku był zatrudniony na stanowisku ślusarza remontowego, a następnie od dnia 1 stycznia 1983r. na stanowisku operatora betoniarki (...).

Z dniem 1 października 1983 roku wnioskodawcy powierzono obowiązki brygadzysty operatorów betoniarki (...) i na tym stanowisku pracował do 19 kwietnia 1985 roku.

W okresie od dnia 22 kwietnia 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku wnioskodawca pracował na budowie eksportowej w NRD jako operator betoniarki (...). Po zakończeniu pracy na budowie eksportowej wnioskodawca wykorzystał zaległy urlop wypoczynkowy w okresie od dnia 1 lipca 1987r. do dnia 3 września 1987 roku.

Z dniem 4 września 1987 roku wnioskodawca powrócił do pracy w Kombinacie (...) – Zakład Produkcji (...) w B. na stanowisko operatora betoniarki (...), na którym pracował do dnia 30 kwietnia 1988r.

Od dnia 1 maja 1988 roku do końca zatrudnienia w Kombinacie (...) w B. tj. do dnia 30 listopada 1989 roku wnioskodawca pracował na stanowisku majstra zajmując się tzw. logistyką.

(dowód: świadectwo pracy z 30.11.1989r. – k. 11 akt kapitałowych, umowy o pracę z dnia 21 kwietnia 1981 roku i 5 maja 1981 r., angaż z dnia 27.01.1983 r., angaż z dnia 17.10.1983 r. , angaż z dnia 17.01.1984 r. umowa o pracę eksportową z dnia 20.04.1985r., pismo o rozwiązaniu umowy eksportowej z dnia 13.06.1987r., karta obiegowa przyjęcia, angaże z dnia 4.09.1987 r. , 5.05.1988 r. angaż z dnia 22.02.1989r., karty wynagrodzeń - w aktach osobowych, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 9 października 2014 roku nagranie od minuty 12.01 do minuty 19.20)

Wnioskodawca pracując w Kombinacie (...) – Zakładzie Produkcji (...) w B. na stanowisku operatora betoniarni (od dnia 1 stycznia 1983r. 21 kwietnia 1985 roku oraz od 4 września 1987 roku do dnia 30 kwietnia 1988r.) obsługiwał maszynę betoniarską (...). Była to maszyna znacznych rozmiarów o wysokości dwupiętrowego budynku. Jedną maszynę obsługiwało dwóch operatorów betoniarni. Do stałych obowiązków wnioskodawcy jako operatora betoniarni należała obsługa maszyny (...), co polegało na dozowaniu do maszyny w odpowiednich proporcjach

zgodnie z recepturą składników betonu tj. kruszywa, wody i cementu. Wnioskodawca był odpowiedzialny za jakość wytworzonego betonu. Po skończonej pracy wnioskodawca musiał wyczyścić maszynę i ją zakonserwować.

Wnioskodawca pracował w takim charakterze w pełnym wymiarze czasu pracy, innych prac nie wykonywał.

Również na budowie eksportowej w NRD od dnia 22 kwietnia 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako operator wężła betoniarskiego, pracując przy obsłudze maszyny służącej do produkcji betonu. Jego obowiązki były takie same jak w Kombinacie (...) – Zakładzie Produkcji (...) w B. na stanowisku operatora betoniarni.

(dowód: zeznania świadka E. P. - protokół rozprawy z dnia 22 lipca 2014 roku od minuty 6.46 do minuty 14.53, zeznania świadka W. S. protokół rozprawy z dnia 22 lipca 2014 roku nagranie od minuty 14.53 do minuty 21.55, zeznania świadka M. S. protokół rozprawy z dnia 9 października nagranie od minuty 4.03 do minuty 11.03, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 9 października 2014 roku nagranie od minuty 12.01 do minuty 19.20)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Kombinacie (...) w B. w Zakładzie Produkcji (...) w B. oraz na budowie eksportowej w NRD był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od dnia 1 stycznia 1983 roku do dnia 30 kwietnia 1988 roku tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego to na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c, spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy w okresie zatrudnienia w Kombinacie (...) – Zakładzie Produkcji (...) w B. na stanowisku operatora betoniarni Sąd ustalił w oparciu o spójne i korespondujące ze sobą, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: E. P. oraz W. S., którzy w spornym okresie pracowali razem z P. Ł. na tym samym co on stanowisku operatora betoniarni S., a zatem posiadają szczegółową wiedzę na temat jego codziennej pracy i obowiązków oraz zeznania samego wnioskodawcy i wreszcie dokumentację zgromadzoną w jego aktach osobowych.

Z kolei charakter pracy wnioskodawcy w okresie pracy na budowie eksportowej w NRD od dnia 22 kwietnia 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadka M. S. oraz dokumenty zgromadzone w aktach osobowych. Wprawdzie świadek M. S. przebywał razem z wnioskodawcą na budowie eksportowej jedynie w okresie od 22 kwietnia 1985r. do czerwca 1986r., nie mniej w tym okresie pracował cały czas razem z wnioskodawcą przy obsłudze betoniarni, a jak wynika z zeznań skarżącego, jego charakter pracy na budowie eksportowej był cały czas taki sam. Potwierdza to pośrednio umowa z dnia 20 kwietnia 1985r. o pracę na budowie eksportowej, z której wynika że wnioskodawca był zatrudniony jako technik-mechanik węzła betoniarskiego.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że w całym spornym okresie, a zatem nie tylko w okresie zatrudnienia w Kombinacie (...) – Zakładzie Produkcji (...) w B. na stanowisku operatora betoniarni od dnia 1 stycznia 1983r. 21 kwietnia 1985 roku oraz od 4 września 1987 roku do dnia 30 kwietnia 1988r., ale także w okresie pracy na budowie eksportowej w NRD od dnia 22 kwietnia 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku, wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy obsłudze sprzętu betoniarskiego wytwarzając beton.

Do stałych obowiązków wnioskodawcy w całym spornym okresie należało, jak wynika z zeznań świadków, uruchomienie maszyny do produkcji betonu, sprawdzenie receptury betonu, dozowanie stosownie do receptury w odpowiednich proporcjach kruszywa, wody i cementu tak, aby powstał beton odpowiedniej jakości.

Praca przy produkcji betonu jest pracą w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A dział V (w budownictwie i przemyśle budowlanym) poz. 4 (prace zbrojarskie i betoniarskie) będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983r. Praca wnioskodawcy przy obsłudze maszyny do produkcji betonu w całym spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach, gdyż mieści się w zakresie prac betoniarskich wymienionych w wykazie A dziale V poz. 4 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983r.

Dodatkowo należy podnieść, iż organ rentowy nie kwestionował szczególnego charakteru pracy świadka E. P. w okresie od 1 kwietnia 1976 roku do 27 lutego 1993 roku w Kombinacie (...), mimo, że pracował on wówczas w takim samym charakterze jak wnioskodawca tj. na stanowisku operatora betoniarni. Potwierdza to decyzja z dnia 23 lipca 2010 roku (k. 19 akt emerytalnych świadka), mocą której organ rentowy zaliczył E. P. w/w okres do pracy w szczególnych warunkach i przyznał mu prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Po doliczeniu wnioskodawcy do uznanego przez organ rentowy okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat, 4 miesięcy i 12 dni, spornych okresów, a mianowicie: okresu zatrudnienia w Kombinacie (...) – Zakładzie Produkcji (...) w B. na stanowisku operatora betoniarni od dnia 1stycznia 1983r. do dnia 21 kwietnia 1985 roku (2 lata, 3 miesiące i 20 dni) oraz od 4 września 1987 roku do dnia 30 kwietnia 1988r. (7 miesięcy i 26 dni) oraz okresu zatrudnienia na budowie eksportowej w NRD od dnia 22 kwietnia 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku (2 lata 2 miesiące i 8 dni) , legitymuje się on okresem przekraczającym 15 lat.

Biorąc jednocześnie pod uwagę, iż wnioskodawca w dacie złożenia wniosku spełnił pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz wymagany okres zatrudnienia (25 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z pierwszym dniem miesiąca, w którym wystąpił on z wnioskiem o emeryturę. W tym bowiem dniu została spełniona ostatnia przesłanka, od której zależało prawo do emerytury skarżącego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 marca 2014 r.